

MOŻLIWOŚCI
I OGRANICZENIA
KSZTAŁCENIA
USTAWICZNEGO

studium monograficzne

Płock 2008

MOŻLIWOŚCI I OGRANICZENIA KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO

studium monograficzne

redakcja naukowa

Zbigniew Paweł Kruszewski

**Towarzystwo
Naukowe Płockie**
Sekcja Pedagogiczna

**Szkoła Wyższa
im. Pawła Włodkowica
w Płocku**
Wydział Pedagogiczny

Płock 2008

Recenzenci:

prof. zw. dr hab. Józef Pólturzycki

prof. dr hab. Witold Wojdyło

Komitet redakcyjny:

Zbigniew Paweł Kruszewski, Józef Pólturzycki,
Anna Frąckowiak, Iwona Jankowska, Daniel Korzan

**Publikację sfinansowano ze środków Zarządu
Województwa Mazowieckiego**

© Copyright by Towarzystwo Naukowe Płockie

© Copyright by Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku

© Copyright by Wydawnictwo Naukowe NOVUM sp. z o.o.

ISBN 978-83-60348-46-8 (TNP)

ISBN – 978-83-60662-72-4 (NOVUM)

Płock 2008

Skład komputerowy: *Iwona Jankowska, Jacek Kubacki*

Projekt okładki: *Jacek Kubacki*

Oficina Wydawnicza Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku

- Wydawnictwo Naukowe Novum sp. z o.o.

09-402 Płock, ul. Wyszogrodzka 22a, tel. (0 24) 364 94 94

www.wnn.pl

e-mail: novum@wlodkowic.pl

Wprowadzenie	9

Rozdział I – nadzieje edukacji ustawicznej

Zbigniew Paweł Kruszewski

<i>Rola towarzystw naukowych w edukacji ustawicznej</i>	13

Barbara Baraniak

<i>Pozaszkolny system kształcenia szansą na upowszechnienie idei uczenia się przez całe życie</i>	35

Daniela Żuk (PW SNTiS, SWPW) – Ewolucja systemu i form pracy

<i>dyrektywą dla edukacji</i>	65

Danuta Kowalczyk

<i>Edukacyjne aspekty aktywności ruchowej kobiet</i>	73

Kazimierz Waluch

<i>Program UE – uczenie się przez całe życie</i>	85

Lidia Jabłonowska

<i>Coaching jako forma rozwoju kompetencji pracownika</i>	103

Leszek Pruszkowski

<i>Facility Manager – nowa specjalizacja zawodowa w obszarze zarządzania nieruchomościami</i>	119

Rozdział II – rozdroża edukacji ustawicznej

Józef Pólturzycki

<i>Nadzieje i rozdroża edukacji ustawicznej</i>	133

Mirosław Krajewski

<i>Prawne aspekty kształcenia ustawicznego w Polsce</i>	171

Ewa Skibińska

<i>Społeczeństwo / społeczność ucząca się – alternatywą dla edukacji ustawicznej</i>	187

Bolesława Jaworska

<i>Studia podyplomowe jako dziedzina edukacji ustawicznej</i>	201

Anna Frąckowiak

<i>Kształcenie ustawiczne – mroki, cienie i zamglenia</i>	213

Hanna Solarczyk-Szwec

<i>Tendencje rozwojowe edukacji ustawicznej w Niemczech</i>	225

Beata Stachowiak

<i>Proces rozwoju społeczeństwa informacyjnego wyzwaniem dla kształcenia ustawicznego</i>	245

Rozdział III – technologie informacyjne i komunikacyjne jako perspektywa rozwoju edukacji ustawicznej

Andrzej Straszak

*Kształcenie ustawiczne – imperatyw systemowy
w społeczeństwie informacyjnym opartym na wiedzy* 259

Maciej Tanaś

Implikacje TI dla kształcenia ustawicznego 293

Marek Kisilowski

Nowoczesne technologie w kształceniu ustawicznym 303

Edward Czarnecki

*E-learning w kształceniu na odległość
w zakresie szkoły średniej* 317

Rozdział IV – edukacja ustawiczna na Mazowszu – przykłady „dobrej praktyki”

Aleksander Kozłowski, Małgorzata Znyk

*Edukacja ustawiczna w zakresie dydaktyki języków obcych
na przykładzie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Płocku* ... 339

Marek Aleksander Jakubiak

*Kształcenie ustawiczne na przykładzie Uniwersytetu
Trzeciego Wieku Politechniki Warszawskiej* 361

Iwona Zielińska

*Uniwersytety Trzeciego Wieku jako istotny segment
kształcenia ustawicznego* 373

Norbert Wójtowicz (IPN) – Działalność edukacyjna Biura Edukacji

Publicznej IPN 391

Zofia Kuźniewska

*Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie
i jej rola w kształceniu młodzieży* 401

Liliana Tomaszewska

*Kształcenie nauczycieli treścią ogólnopolskich konferencji
naukowych odbywających się w Płocku* 407

Marianna Cichocka

*Czerwonokrzyska edukacja ustawiczna na Mazowszu
ze szczególnym uwzględnieniem Ziemi Płockiej* 421

Katarzyna Kęsicka, Mariusz Portalski

*Kompetencje zawodowe jako efekt kształcenia ustawicznego
a bezrobocie w Płocku i powiecie płockim* 439

Alina Lewicka

*Działalność edukacyjna Zakładu Doskonalenia Zawodowego
w Płocku wobec potrzeby uczenia się przez całe życie
w kontekście projektów finansowanych ze środków
Unii Europejskiej* 459

Katarzyna Lubryczyńska

*Zarządzanie własnością intelektualną na uczelni wyższej
na przykładzie Uniwersytetu Warszawskiego* 471

Katarzyna Mikołajczyk

Kształcenie ustawiczne – od koncepcji do praktyki 477

Małgorzata Szpotańska

*Funkcje zespołów chóralnych
w kontekście kształcenia ustawicznego* 497

Marta Ptak

Pracoholizm jako problem społeczny XXI wieku 511

Spis autorów525

PROCES ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO WYZWANIEM DLA KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO

Słowa kluczowe: społeczeństwo informacyjne,
kształcenie ustawiczne.

Wstęp

Nawet pobieżna obserwacja otaczającej nas rzeczywistości prowadzi do wniosku, że rozwój społeczeństwa informacyjnego jest procesem złożonym i wieloetapowym. Tempo przemian jest ogromne, przejście z jednej do drugiej fazy rozwoju społeczeństwa informacyjnego zachodzi w przeciągu kilku lat. Oczywiście, rytm ten jest zróżnicowany, w zależności od kraju, grupy społecznej czy też obszaru życia społecznego. Życie w społeczeństwie informacyjnym w porównaniu do życia w społeczeństwie przemysłowym zmieniło się diametralnie. Zmiany dotyczą wielu sfer ludzkiego życia – przykłady można mnożyć. Jednak z uwagi na rozważany temat najbardziej interesujące dla nas są zmiany zachodzące w edukacji oraz świecie pracy. Przyjrzyjmy się im bliżej.

Społeczeństwo informacyjne a zmiany w edukacji i życiu zawodowym

Jak zasygnalizowano we wstępie, zmiany spowodowane transformacją ze społeczeństwa przemysłowego do społeczeństwa informacyjnego obejmują m.in. edukację oraz świat pracy. Przemiany w świecie pracy wpływają nie tylko na życie jednostek, ale także całych społeczeństw. Decydują również w pewnym stopniu o funkcjonowaniu przedsiębiorstw oraz krajowych ekonomik. Przyjrzyjmy się więc, zmianom jakie zachodzą w świecie pracy. Po pierwsze, zmienia się struktura zatrudnienia pracowników, zdecydowana większość osób aktywnych zawodowo jest obecnie zatrudniona w sektorze usług. Po drugie, rośnie mobilność pracowników, którzy nie tylko zmieniają miejsce pracy, ale także zawody i specjalności zawodowe co najmniej

pięć razy w swoim życiu zawodowym. Po trzecie, stosowanie narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych w pracy zawodowej staje się powszechne. Po czwarte, tempo pojawiania się nowych zawodów i specjalności zawodowych rośnie. Po piąte, rozwój społeczeństwa informacyjnego pociąga za sobą rozwój środowiska pracy człowieka. Przemiany w nim dotyczą m.in. organizacji pracy, polityki kadrowej, procesu rekrutacji kadr, systemu zarządzania oraz metod zarządzania zasobami ludzkimi. Po szóste, obywatele społeczeństwa informacyjnego jak nigdy dotąd powinni podlegać edukacji przez całe życie, gdyż tego będzie wymagać aktywne funkcjonowanie w społeczeństwie informacyjnym.

Ogromne też zmiany, w wyniku powstawania społeczeństwa informacyjnego zachodzą także w edukacji. Powstaje nowy paradygmat w edukacji, w którym zmienia się pozycja nauczyciela i ucznia oraz zmianie ulegają procesy uczenia się i nauczania. Zmianami tymi zajmowali się i zajmują się liczni pedagodzy, jednymi z nich są P. Dalin i V. Rust, którzy określili obszary edukacji na początku XXI wieku. I tak wymieniają oni m.in. kształcenie na rzecz demokracji, przygotowanie do życia w świecie pracy, kształcenie do pracy nad sobą, przygotowanie się w toku kształcenia do usług na rzecz społeczności lokalnej. Zakres zmian w edukacji w społeczeństwie informacyjnym jest naprawdę duży, dotyczy edukacji na różnych szczeblach i w różnych formach. Po pierwsze, szkoła traci monopol oświatowy i to właśnie technologie informacyjne niosą ze sobą wiele możliwości, które mogą być wykorzystywane w edukacji. Po drugie, obywatele społeczeństwa informacyjnego uświadamiają sobie częściej konieczność ciągłego podnoszenia kwalifikacji. Po trzecie, następuje zintensyfikowanie współpracy między szkołami a przedsiębiorstwami i zakładami pracy. Po czwarte, coraz większą uwagę w procesie edukacyjnym zaczyna się zwracać na kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów i pracy w zespole. Po piąte, zwiększa się liczba osób ze średnim i wyższym wykształceniem. Po szóste, pojawiają się działania zmierzające do zmniejszania luki między aktywnymi uczestnikami społeczeństwa informacyjnego a osobami zagrożonymi wykluczeniem cyfrowym.

Kształcenie ustawiczne

We wstępie zostały nakreślone pokrótce przemiany jakie zachodzą w społeczeństwie informacyjnym, dwukrotnie podkreślono znaczenie *kształcenia przez całe życie*. Cóż, jeśli zachodzi potrzeba wielokrotnej zmiany zawodów, to edukacja w trybie ciągłym jest niezbędna. Jej znaczenie podkreślano już w latach siedemdziesiątych kiedy to pojawił się raport E. Faure'a "Uczyć się, aby być", w którym zwrócono uwagę na wartość edukacji dla rozwoju człowieka, jego osobowości, talentów oraz możliwości ekspresji. W porównaniu do lat siedemdziesiątych obecne tempo przemian jest o wiele szybsze, a znaczenie *kształcenia przez całe życie* o wiele ważniejsze. Społeczeństwo informacyjne stawia większe wymagania wobec człowieka, wymaga ono od niego m.in. ciągłego nabywania nowych umiejętności, kwalifikacji oraz kompetencji i przystosowania się do nowych sytuacji. W spełnieniu tych wymagań pomocne jest *kształcenie ustawiczne*. Stąd też możemy sformułować tezę, iż powstanie i rozwój społeczeństwa informacyjnego stawia zdecydowanie nowe wyzwania przed *kształceniem ustawicznym*.

Kształcenie ustawiczne, często w opracowaniach określane anglojęzycznym zwrotem *lifelong learning*, definiuje się jako *proces - trwający przez całe życie jednostki - ciągłego, stałego rozwijania, uaktualniania oraz doskonalenia kwalifikacji ogólnych i zawodowych jednostki*¹. Inną nieco definicję podaje K. Symela, który określa *kształcenie ustawiczne* jako *proces ciągłego doskonalenia zasobu wykształcenia i kwalifikacji oraz ciągłej adaptacji intelektualnej, psychicznej i profesjonalnej do przyśpieszonego rytmu zmienności, która jest znamieniem współczesnej cywilizacji*². W obu definicjach mieści się zarówno kształcenie w formie szkolnej, pozaszkolnej jak i incydentalnej. *Kształcenie ustawiczne* może mieć różne oblicza, są one uzależnione od potrzeb i możliwości jednostek oraz od sytuacji.

¹Zredagowane na podstawie Wikipedii

http://pl.wikipedia.org/wiki/Kszta%C5%82cenie_ustawiczne z dnia 19 października 2007 roku.

²Symela K.: Zasady wdrażania i oceny modułowych programów szkolenia dorosłych. Warszawa 1997, MPiPS.

Kształcenie ustawiczne może przybierać formy: szkoleń, kursów zawodowych, studiów podyplomowych, konferencji, seminariów, ale także oglądania i słuchania audycji edukacyjnych, czytania czasopism edukacyjnych, nauki na odległość – w różnych formach, począwszy od tradycyjnej – korespondencyjnej, skończywszy na e-learningu. Inicjatorami *kształcenia ustawicznego* mogą być pracodawcy, instytucje rządowe i samorządowe, stowarzyszenia, instytucje edukacyjne czy też sami zainteresowani kształceniem ustawicznym.

Kształcenie ustawiczne w Polsce

W Polsce, podobnie jak w innych krajach, rozwój kształcenia ustawicznego został wymuszony przez postęp technologiczny, zmiany ustrojowe oraz poprzez powstanie nowej formacji społeczeństwa – społeczeństwa informacyjnego. Jak już wspomniano, społeczeństwo informacyjne, jak żadne dotąd wymaga od jednostek umiejętności szybkiego przystosowania się do zmian w zakresie posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji. Brak tego typu umiejętności może nieść za sobą tragiczne skutki zarówno dla jednostki jak i całych społeczeństw.

W Polsce organizatorami kształcenia ustawicznego są: szkoły wyższe i szkoły dla dorosłych, publiczne centra kształcenia zawodowego oraz praktycznego, niepubliczne, niedochodowe instytucje szkoleniowe oraz firmy prywatne – także jednoosobowe podmioty prowadzące działalność gospodarczą³. Cechą charakterystyczną dla polskiego kształcenia ustawicznego, jak podaje raport pt. *Modernizacja kształcenia ustawicznego i kształcenia dorosłych w Polsce, jako integralnych części uczenia się przez całe życie*, jest utożsamianie go z kształceniem zawodowym. Ponadto, niestety dla części Polaków, większość placówek kształcenia ustawicznego i instytucji szkoleniowych znajduje się w miastach, co w pewnym stopniu ogranicza dostęp do edukacji. Problemów jest znacznie więcej. Zdaniem niezależnych ekspertów OECD Polska w zakresie kształcenia ustawicznego powinna podjąć

³Źródło: *Modernizacja kształcenia ustawicznego i kształcenia dorosłych w Polsce, jako integralnych części uczenia się przez całe życie*, Ministerstwo Edukacji Narodowej, http://www.men.gov.pl/ksztzaw/strategia/zad_1.php z dnia 19 października 2007 roku.

pewne działania. Oto one:

1. Zwiększenie udziału osób starszych w kształceniu ustawicznym.
2. Zwiększenie zwrotów z inwestycji w kształcenie ustawiczne.
3. Nadanie większej wagi kształceniu dorosłych w polityce edukacyjnej i polityce zatrudnienia.
4. Położenie większego nacisku na ewaluację zastosowanych rozwiązań w stosunku do opracowywania nowych dokumentów strategicznych.
5. Wprowadzenie elementów innowacyjności do polityki z obszarów edukacji dorosłych.
6. Wzmocnienie koordynacji między różnymi grupami interesów.
7. Niedopuszczenie do regresywnych efektów stosowania polityki w obszarze III.
8. Zapewnienie stabilności modelom kształcenia ustawicznego.

W rozwoju kształcenia ustawicznego w Polsce przeszkadza nie tylko nierównomierny rozkład placówek, o którym już wspomniano, ale istnieją jeszcze inne bariery - bariery ze strony odbiorców kształcenia ustawicznego. Na pierwszym miejscu można wymienić *brak świadomości konieczności uzupełniania swoich kwalifikacji*, aczkolwiek w tym zakresie z roku na rok świadomość rośnie. Na drugim i trzecim miejscu mógłby znaleźć się *brak środków finansowych* oraz *brak czasu*. Poza tym można wymienić *brak umiejętności poruszania się we współczesnym świecie* oraz *niski stopień informatyzacji kraju*⁴. I są to problemy, z jakimi organizatorzy kształcenia ustawicznego w Polsce muszą też sobie poradzić.

Kształcenie ustawiczne w Polsce ma pewną tradycję, jednakże jak podają Niebieskie Księgi Polskiego Forum Strategii Lizbońskiej z 2003 roku obraz kształcenia ustawicznego w Polsce nie maluje się w jasnych kolorach. Udział Polaków w edukacji ustawicznej nie jest zadawalający. W porównaniu z innymi krajami poziom wykształcenia nie jest niski, ale później Polacy rzadko uczestniczą w kształceniu ustawicznym. Jak podają materiały pochodzące z Polskiego Forum

⁴W dokumentach OECD z 2001 roku wymienione zostają umiejętności niezbędne we współczesnym tj. umiejętność szybkiego czytania, wyciąganie wniosków, podejmowanie decyzji, wyszukiwanie informacji, analiza tekstu i danych.

Strategii Lizbońskiej Polacy w wieku 25-64 lat przeciętnie dwukrotnie rzadziej uczestniczą w jakiejkolwiek formie edukacji kształcenia ustawicznego niż wskazują na to dane z krajów Unii Europejskiej z tzw. "starej piętnastki". Jest to wielkość uśredniona, ponieważ między Polską a poszczególnymi krajami Unii Europejskiej dysproporcje są większe. I tak, Brytyjczycy uczestniczą w edukacji ustawicznej pięć razy częściej niż Polacy, a Skandynawowie i Holendrzy cztery razy częściej. Korzystny dla Polski wskaźnik występuje jedynie w przypadku porównania w stosunku do krajów Europy Południowej. Inne dane, nie mniej pesymistyczne, przytacza J. Półturzycki, który podkreśla że w krajach Unii Europejskiej doksztalca się około 20% pracujących, a w Polsce jedynie 8-10% zatrudnionych. Dane statystyczne ponadto wskazują na to, iż każdy zatrudniony w Polsce poświęca tylko dwie godziny rocznie na uczestniczenie w zorganizowanych formach szkolenia, dla porównania w krajach rozwiniętych jest to wielkość rzędu pięćdziesięciu – siedemdziesięciu godzin, czyli co najmniej dwadzieścia pięć razy więcej⁵. Dane te szkicują w pewnym zakresie dystans jaki dzieli nas od rozwiniętych krajów Unii Europejskiej.

Unia Europejska bardzo poważnie podchodzi do kwestii związanych z kształceniem ustawicznym, Rada Unii Europejskiej zdaje sobie sprawę, iż obywatele trwale podnoszący kwalifikacje są niezbędni dla państw, które chcą aby ich gospodarki miały charakter innowacyjny. Dlatego też kieruje wiele sił i środków, także finansowych, na rozwój kształcenia ustawicznego. Przystąpienie w roku 2004 Polski do Unii Europejskiej otworzyło przed naszym krajem możliwości korzystania z funduszy europejskich. Są one kierowane do różnych podmiotów, których celem jest zmiana lub poprawa kwalifikacji pracujących bądź pozostających bez pracy. Wśród programów operacyjnych, które w swoich priorytetach mają kształcenie ustawiczne możemy wymienić m.in. *Inicjatywę EQUAL, Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego* itp. Polska powinna wykorzystać środki unijne do zmiany kształcenia ustawicznego,

⁵Półturzycki J.: Aktualne niepokoje w sprawie edukacji ustawicznej. Rocznik Andragogiczny 2003.

dzięki nim będzie można przystosować kształcenie ustawiczne do warunków społeczeństwa informacyjnego. Problematyka ta jest poruszana od kilku lat w wystąpieniach wiele osób. *Nasz kraj oczekuje w najbliższej przyszłości szybkiego rozwoju infrastruktury dla uczenia się przez całe życie*⁶ to słowa zamieszczone w jednym z takich opracowań przez B. Mrówkę. To właśnie jedno zdanie kryje w sobie wiele treści. Kwestia pierwsza, Polska musi zwiększyć zasięg kształcenia ustawicznego, nie tylko pod względem liczby osób objętych tą formą kształcenia, ale także oferty edukacyjnej w kształceniu ustawicznym. Sprawa druga, w Polsce należy rozwinąć infrastrukturę – zagęścić sieć placówek, szerzej stosować nowe technologie w procesie edukacyjnym.

Kształcenie ustawiczne w województwie mazowieckim

We wszystkich obszarach funkcjonowania polskiego społeczeństwa można zauważyć regionalne nierówności. Geneza tych dysproporcji jest zróżnicowana, niekiedy podłożem są uwarunkowania historyczne, dziedzictwo kulturowe czy też warunki ekonomiczne. Regionalne dysproporcje są widoczne m.in. w poziomie wykształcenia, aktywności zawodowej mieszkańców oraz poziomie bezrobocia.

W Polsce podział administracyjny stanowi podział na województwa. Dane statystyczne opisujące sytuację w szesnastu województwach potwierdzają tezę o zróżnicowaniu między poszczególnymi regionami.

⁶Mrówka B.: Kształcenie ustawiczne a doskonalenie umiejętności profesjonalnych, źródło: [www.pifs.org.pl/UserFiles/ksztalczenieustawiczneMrowka\(1\).pdf](http://www.pifs.org.pl/UserFiles/ksztalczenieustawiczneMrowka(1).pdf) z dnia 16 października 2007 roku.

Tabela 1. Wybrane dane statystyczne dotyczące województw.

Województwo	A	B	Województwo	A	B
dolnośląskie	12.7%	2956	podkarpackie	14.2%	2277
kujawsko-pomorskie	15.6%	2419	podlaskie	10.9%	2600
lubelskie	13.1%	2396	pomorskie	12.1%	3085
lubuskie	15.00%	2430	śląskie	10.1%	2969
łódzkie	12.1%	2408	świętokrzyskie	15.2%	2459
małopolskie	9.2%	2597	warmińsko-mazurskie	19.2%	2353
mazowieckie	9.8%	3510	wielkopolskie	8.8%	2648
opolskie	12.7%	2611	zachodniopomorskie	17.00%	2487

A – stopa bezrobocia rejestrowanego w sierpniu 2007 roku.

B – przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w sierpniu 2007 roku zaokrąglone do złotych.

Źródło: www.stat.gov.pl

Województwo mazowieckie pod wieloma względami nie jest typowym województwem na tle kraju. Położenie mieszkańców jest lepsze niż w pozostałych województwach. Spójrzmy na dane w tabeli 1. stopa bezrobocia rejestrowanego w sierpniu wynosiła 9.8% przy średniej krajowej 13%. Co więcej dane w zakresie bezrobocia w Warszawie wynosi jedynie 3.6%. Ale nie tylko wskaźniki bezrobocia plasują województwo mazowieckie na dobrym miejscu w Polsce. Również pod względem przeciętnego wynagrodzenia w przemyśle województwo mazowieckie plasuje się w czołówce, a właściwie na pierwszym miejscu z kwotą 3510 złotych, przy średniej 2638 złotych dla kraju. Szczegółowość województwa mazowieckiego wynika z prostej

zależności "Mazowsze<---->Warszawa". Warszawa jest miastem stołecznym, swoją siedzibę mają nie tylko centralne instytucje, ale także firmy, konsorcja. W Warszawie także działa wiele szkół wyższych: państwowych niepaństwowych. A ten fakt wpływa na kształcenie ustawiczne – na jego jakość oraz ofertę, która jest uzależniona od dostępu do ekspertów, trenerów, szkoleniowców, nauczycieli z różnych dziedzin. Dane pochodzące ze stron internetowych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie świadczą o tym, że w województwie mazowieckim w połowie października 2007 roku było zarejestrowanych 1023 placówki szkoleniowe, w porównaniu w Polsce w tym momencie w RIS znajdowało się ich 6017. Dla porównania w rejestrze dla województwa śląskiego znajdowało się 214 placówek. Wydaje się także, że województwo mazowieckie przoduje także w wykorzystywaniu funduszy unijnych skierowanych na kształcenie kadr. Opierając się na raporcie *Doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadr - badanie projektów szkoleniowych w ramach Działania 2.3 schemat a) SPO RZL 2004-2006* możemy stwierdzić, że wskaźnik korzystania z projektów dla województwa mazowieckiego wynosi 32.02%, dla porównania w przypadku województwa lubuskiego wynosi 0.56%. Również w kategorii liczba złożonych wniosków dominacja województwa mazowieckiego jest widoczna, wskaźnik procentowy wynosi 35.5%, dla województwa wielkopolskiego, które było drugie w tym rankingu wskaźnik wynosi 9.82%.

Oferta szkoleniowa w województwie mazowieckim jest zróżnicowana, informacje o szkoleniach, także tych bezpłatnych można znaleźć na stronach internetowych, plakatach, w gazetach. Oferta jest dosyć szeroka, są propozycje zarówno dla kobiet, jak i mężczyzn, dla osób w różnym wieku oraz legitymującymi się różnym wykształceniem. I tak wśród propozycji mamy: konsultant funduszy UE, zarządzanie finansami w systemie Microsoft Dynamics AX, przewóz materiałów niebezpiecznych, pracownik ochrony, grafik komputerowy, opiekunka osób starszych, administrowanie sieciami komputerowymi, prawo jazdy C-D-E, zarządzanie łańcuchem dostaw w systemie Microsoft Dynamics, pakiet sklep (obsługa kasy fiskalnej, komputera, programu Symphonia). Przykładów można podać więcej.

Podsumowanie

Podsumowując, kształcenie ustawiczne w Polsce zmienia się powoli, dążąc do międzynarodowych standardów w tym względzie. Wydaje się, że przy zmianach w kształceniu korzysta się ze wskazówek ekspertów OECD. Warto podkreślić, że organizowane szkolenia są kierowane do odbiorców w różnych grupach wiekowych. Prężniej zaczyna działać doradztwo zawodowe, pomagając zainteresowanym w wyborze nowej drogi zawodowej. Oferta szkoleniowa też zdaje się reagować na wymagania rynku pracy, może w chwili obecnej tylko w pewnym stopniu, jednak to można skorygować. Warto także zwrócić uwagę na to, że oferowane szkolenia proponują one zdobywanie umiejętności w zawodach i specjalnościach, które mieszczą się w tzw. sektorze usług. A przecież sektor usług jest tak bardzo charakterystyczny dla społeczeństwa informacyjnego.

Streszczenie

Autorka przedstawia zmiany, jakie zachodzą w społeczeństwie informacyjnym, w szczególności edukacji oraz świecie pracy. Zostają omówione także zadania, cele i formy kształcenia ustawicznego w społeczeństwie informacyjnym. Analizie zostaje poddana aktualna oferta kształcenia ustawicznego w województwie mazowieckim.

INFORMATION SOCIETY DEVELOPMENT PROCESS AS A CHALLENGE FOR LIFELONG LEARNING

Abstract

The Author presents changes in the information society, in the education and world of work particularly. In the article there have been presented aims, forms and tasks of lifelong learning in the information society. There is also analyzed current offer of lifelong learning in Mazowsze Province.

Bibliografia

1. Dalin P., Rust D. (1996). Towards schooling for the twenty-first century. London-New York: Cassel
2. Edukacja ustawiczna. Kształcenie dorosłych. (2007). Warszawa: Wojewódzki Urząd Pracy.
3. <http://www.wup.mazowsze.pl>
4. <http://www.bkkk-cofund.org.pl>
5. <http://www.efs.gov.pl>
6. <http://www.men.waw.pl>
7. Kształcenie ustawiczne w Polsce na tle innych krajów – na podstawie badania TRAL, źródło:
http://www.mps.gov.pl/_download.php?f=userfiles%2FFile%2Fnowe%2FPolskanatleTRAL.pdf z dnia 19 października 2007 roku.
8. Kształcenie ustawiczne. Niebieska Księga Strategii Lizbońskiej. (2003). Warszawa: Polskie Forum Strategii Lizbońskiej.
9. Modernizacja kształcenia ustawicznego i kształcenia dorosłych w Polsce, jako integralnych części uczenia się przez całe życie. (2005). Warszawa: Ministerstwo Edukacji Narodowej.
10. Mrówka B. Kształcenie ustawiczne a doskonalenie umiejętności profesjonalnych. adaptacji do zmian związanych z ewolucją jednolitego rynku pracy. Źródło:
[www.pifs.org.pl/UserFiles/ksztalcenieustawiczneMrowka\(1\).pdf](http://www.pifs.org.pl/UserFiles/ksztalcenieustawiczneMrowka(1).pdf) z dnia 19 października 2007 roku
11. Neczaj-Świdorska R., Uczenie się jako jedno z życiowych wyzwań współczesnego człowieka , e-mentor 5/2004.
12. Raport. Doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadr - badanie projektów szkoleniowych w ramach Działania 2.3 schemat a) SPO RZL 2004-2006.
13. Uczenie się dorosłych – przegląd tematyczny. Polska. Notatka na temat kraju. (2006). Warszawa: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Departament Rynku Pracy